

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

STADHOEKWEG TE KLOETINGE

Opdrachtgever : Evides Waterbedrijf
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 4472
3006 AL te Rotterdam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Amundsenweg 29
4462 GP Goes
tel. +31 (0) 113 36 22 80

Projectnummer : ANL24-9384
Periode onderzoek : September 2024
Datum rapportage : 11 oktober 2024

Veldmedewerkers: [REDACTED] (ecoloog)

Projectadviseur: [REDACTED] (ecoloog)

Handte

[REDACTED]
General Business Unit Manager

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek.....	3
1.3 Leeswijzer.....	3
2. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED.....	4
2.1 Ligging plangebied.....	4
2.2 Algemene beschrijving van het plangebied	4
2.3 Ingreep.....	6
3. ONDERZOEKSMETHODE.....	7
3.1 Bureauonderzoek	7
3.2 Veldonderzoek.....	7
3.3 Effectenbeoordeling.....	7
4. TOETSING GEBIEDSBESCHERMING.....	8
4.1 Wettelijke gebiedsbescherming.....	8
4.2 Gebiedsbescherming provinciaal beleid.....	9
5. TOETSING SOORTEN	10
5.1 Vleermuizen	10
5.2 Grondgebonden zoogdieren	11
5.3 Vaatplanten.....	13
5.4 Vogels.....	14
5.5 Amfibieën en reptielen	15
5.6 Overige beschermde soorten	16
6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL.....	17
6.1 Samenvatting en conclusie toetsing aan werkzaamheden	17
6.2 De (specifieke) zorgplicht zoals weergegeven in artikel 11.27 Bal	17
6.3 Checklist groen bouwen	18
LITERATUUR EN BRONVERMELDING	19
BIJLAGE 1: RESULTATEN NDFF	20
BIJLAGE 2: WETTELIJK KADER.....	22
Besluit Activiteiten Leefomgeving, onderdeel soorten.....	22
Rode lijst	24

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Evides Waterbedrijf is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen bouw van een nieuwe drinkwaterzuivering (DWZ) De Wranghe aan de Stadhoekweg te Kloetinge. Zie afbeelding 1 voor een impressie van het plangebied.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna toetst of de voorgenomen werkzaamheden in overeenstemming zijn met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of de werkzaamheden in overeenstemming zijn met de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied en de voorgenomen ingreep;
- Hoofdstuk 3 beschrijft welke onderzoeksmethode is gebruikt;
- In hoofdstuk 4 is de voorgenomen ingreep getoetst aan gebiedsbescherming;
- In hoofdstuk 5 is de voorgenomen ingreep getoetst aan beschermde soorten en Rode Lijst soorten;
- In hoofdstuk 6 worden conclusies en aanbevelingen gedaan.

Afbeelding 1: Impressie plangebied.

2. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt aan de Stadhoekweg te Kloetinge in de provincie Zeeland en bestaat uit een akker met gewassen en een pad in het noordwesten, zie afbeelding 2.

Afbeelding 2: Ligging plangebied in geel omlijnd (Bron: Kadaster, kaarten van Nederland).

2.2 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een akker en een landbouwpad. In het midden en zuiden van het plangebied staat een hoogspanningsmast Tennet. Op het moment van het verkennend veldbezoek was het plangebied begroeid met mosterdplanten. De akker is omgrensd met greppels en een beschoeide watergang in het westen. De westelijke watergang is enkele meters breed en langs de oever staat riet. Het pad is onverhard en loopt tussen twee akkers door. Het pad is met de rest van het plangebied verbonden middels een aarden brug, die aan weerszijden begroeid is met bramen. Het water vindt doorgang middels een betonnen buis. Bij de hoogspanningsmast Tennet in de zuidelijke hoek is een overhoek gelegen met bloemen. Het plangebied wordt in het oosten, noorden en westen omgeven door akkers. In het zuidoosten ligt de industriewaterzuivering (IWZ) De Wranghe. Er staan geen bomen of gebouwen in of direct grenzend aan het plangebied, maar wel op het terrein van Wranghe. Een foto-impressie van het plangebied wordt weergegeven in afbeelding 3-8.

Afbeeldingen 3 en 4: Plangebied met hoogspanningsmasten en begrensd door smalle watergangen.

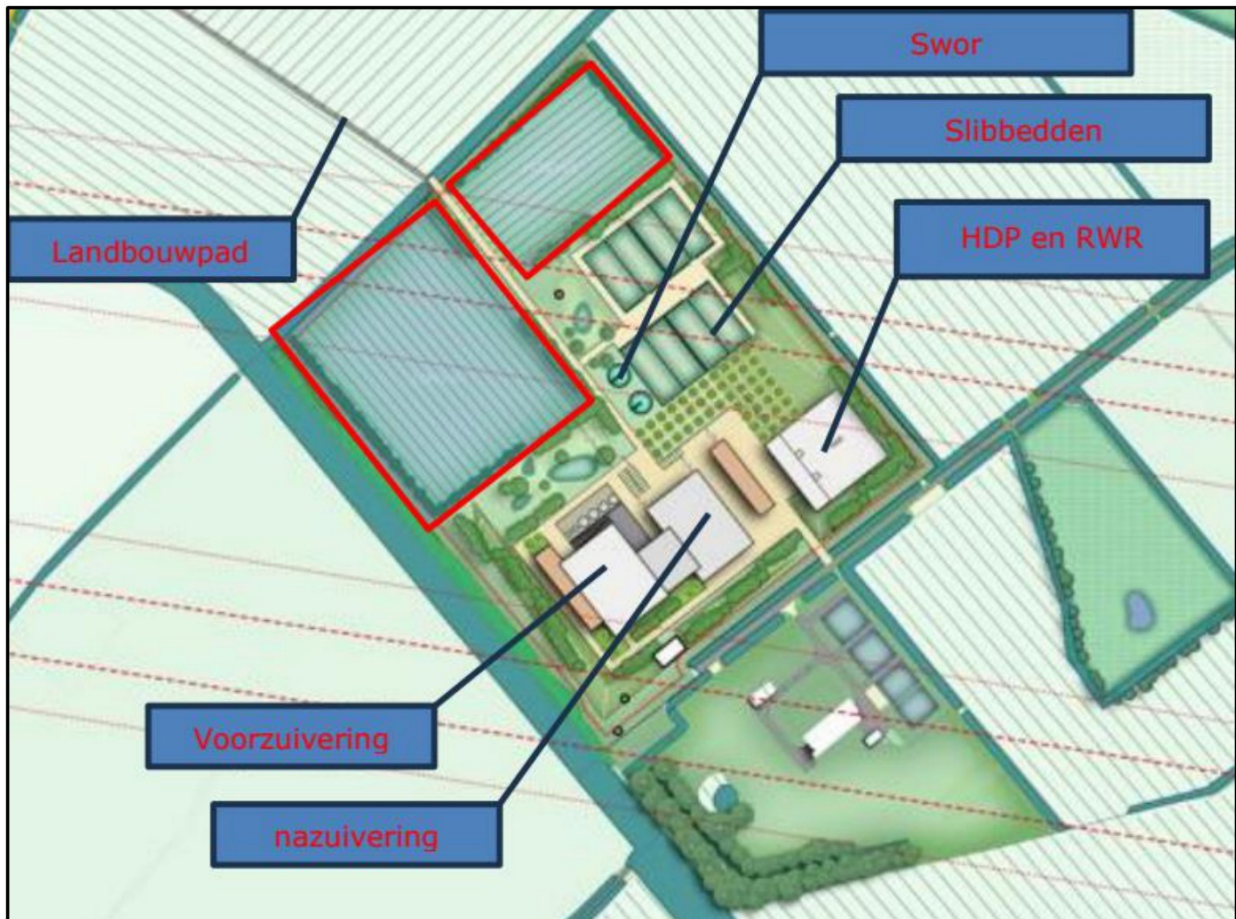
Afbeeldingen 5 en 6: Randen van het plangebied.

Afbeeldingen 7 en 8: Hoogspanningsmast met overhoek en hoogspanningsmast in het midden van de akker.

2.3 Ingereep

Aanleiding voor het uitvoeren van dit flora- en faunaonderzoek zijn de voorgenomen plannen voor uitbreiding van de wateringzuivering, zie afbeelding 9. Een deel van het plangebied wordt niet gebruikt en zal akker blijven. Tijdens de werkzaamheden zal dit deel wel als bouwplaats gebruikt worden. Het pad geeft toegang tot het plangebied. De ecologisch gevoelige werkzaamheden zijn: versterking van beschermde soorten in en rondom het plangebied. In de voorgenomen plannen zullen op de westelijke watergang overstortleidingen afwateren. Hiervoor zal 3-5 meter van de rietkraag verwijderd moeten worden. Het afwateren heeft geen gevolgen voor de waterstand.

Afbeelding 9: Toekomstige situatie, rode arcering dient niet onderzocht te worden (Bron: Opdrachtgever).

3. ONDERZOEKSMETHODE

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Omgevingswet en provinciaal beleid beschermd zijn. Het onderzoek bestaat uit twee onderdelen: een bureauonderzoek en een verkennend veldbezoek. Het veldbezoek is door ecoloog [REDACTED] uitgevoerd op 19 september 2024 met 21°C, windkracht 4 Bft en zonnig weer.

3.1 Bureauonderzoek

Aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' is nagegaan welke beschermde en Rode Lijst soorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 5 kilometer onderzocht.

Een uitdraai van de NDFF-gegevens van het betreffende gebied is gemaakt op 19 september 2024 en is opgenomen in bijlage 1. De gegevens uit NDFF laat zien op welke afstand van het plangebied beschermde soorten zijn waargenomen. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn zijn enkel de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De applicatie geeft niet weer waar welke soorten zitten, wanneer ze zijn waargenomen en hoe ze zijn waargenomen. Alleen gevalideerde waarnemingen zijn gebruikt, volgens de kwaliteitseisen van de NDFF.

3.2 Veldonderzoek

Aan de hand van het verkennende onderzoek is beoordeeld welke beschermde en Rode Lijst soorten daadwerkelijk voor kunnen komen binnen het plangebied. Op het moment dat een verkennend veldonderzoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Bij een verkennend veldonderzoek gaat het om een geschiktheidsbeoordeling van het plangebied. Deze beoordeling kan jaarrond worden uitgevoerd.

3.3 Effectenbeoordeling

Er is een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden. Bij deze toetsing is gekeken naar de beschermde soorten uit de Omgevingswet en de Rode Lijst soorten. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Omgevingswet. Voor alle in het wild voorkomende flora en fauna soorten geldt de specifieke zorgplicht flora- en fauna-activiteit, ex artikel 11.27 Bal.

4. TOETSING GEBIEDSBESCHERMING

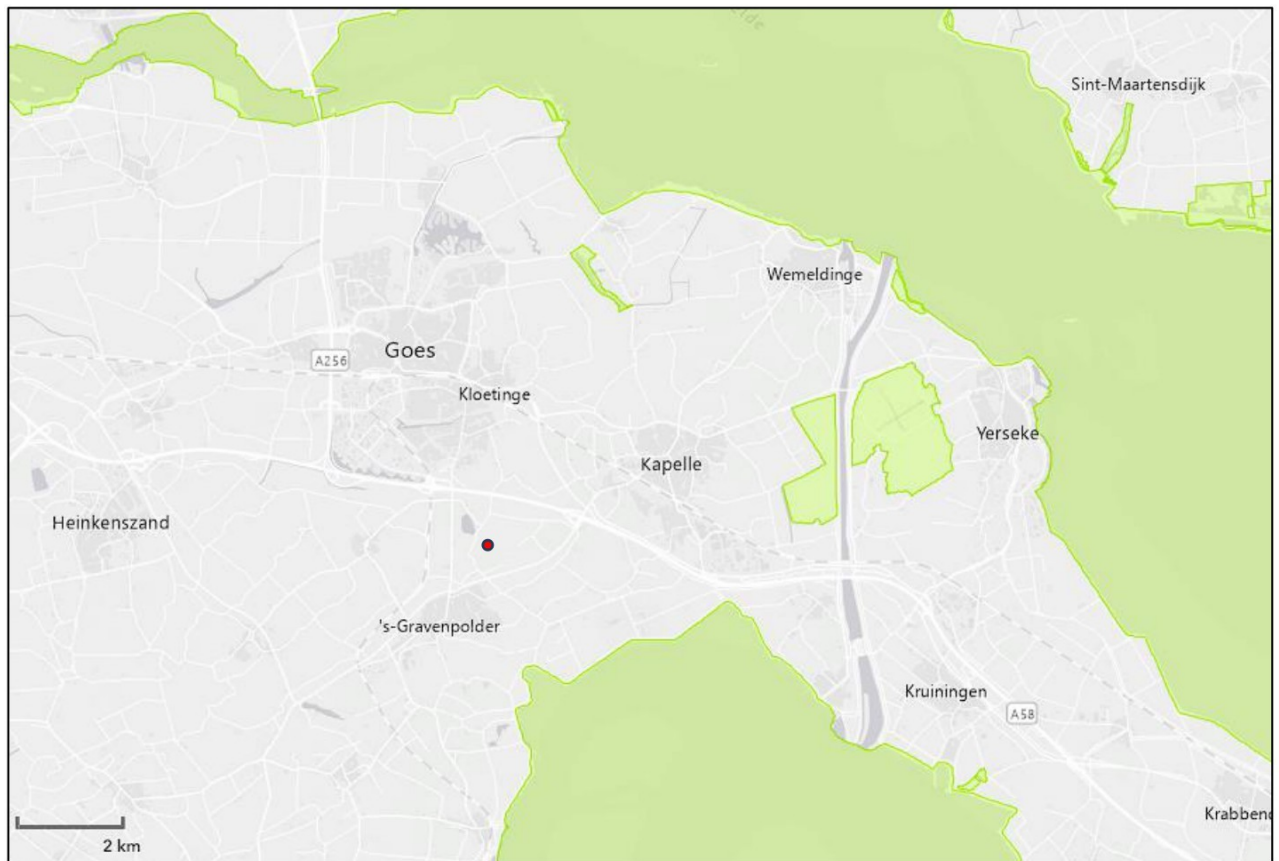
4.1 Wettelijke gebiedsbescherming

Europees beschermde gebieden zijn Natura-2000 gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura-2000 gebieden. Als door ruimtelijke activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Ruimtelijke activiteiten die een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura-2000 gebied zijn vergunning plichtig.

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura-2000 gebied, zie afbeelding 10. Andere Natura-2000 gebieden binnen 10 kilometer zijn:

- Westerschelde en Saeftinghe;
- Yerseke en Kapelse Moer;
- Oosterschelde;
- Veerse Meer.

Afbeelding 10: Natura-2000 gebieden in groen. Het plangebied is aangeduid met een rode stip. (Bron: Natura2000 overzichtkaart).

Conclusie gebiedsbescherming

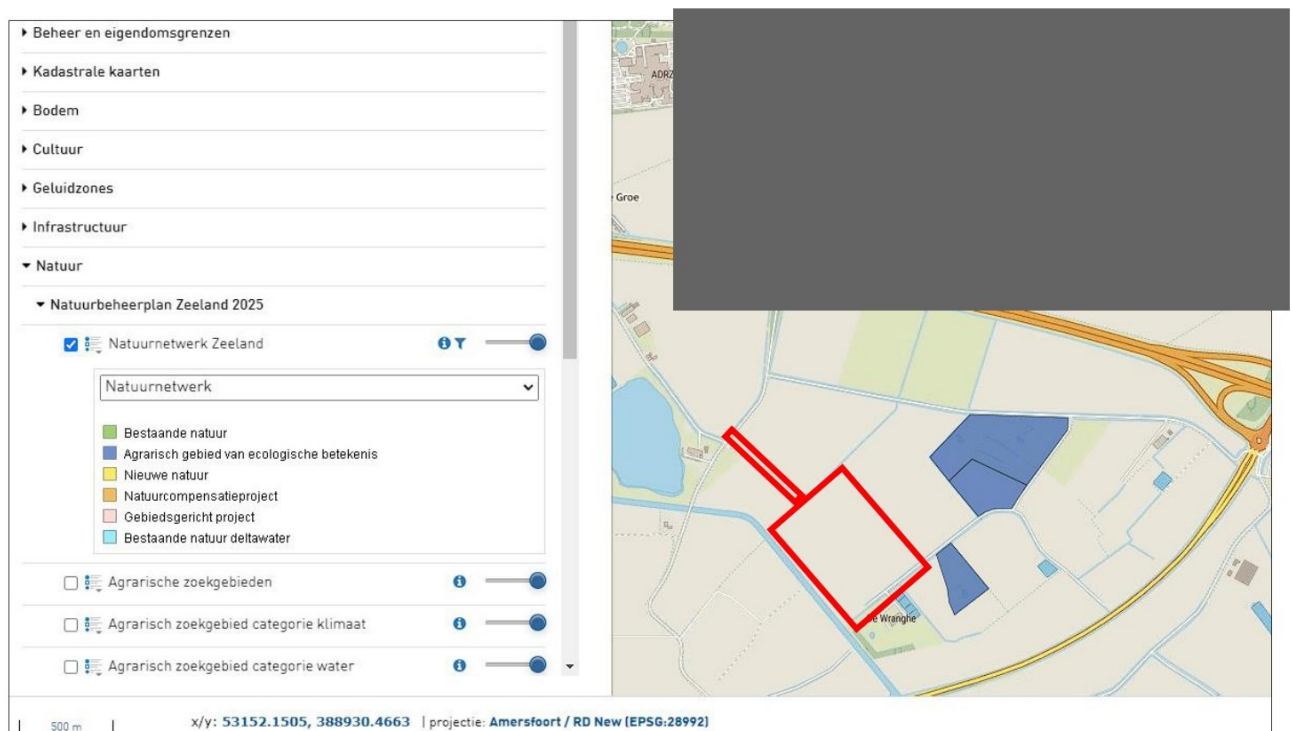
Een toename van stikstofdepositie op een Natura-2000 gebied is niet uit te sluiten gezien de afstand tot de natuurgebieden. Vervolgonderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening voor zowel de aanleg als het gebruik heeft reeds plaatsgevonden en is akkoord bevonden door het bevoegd gezag.

4.2 Gebiedsbescherming provinciaal beleid

Gedeputeerde Staten dragen zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland' (NNN). Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het NNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het NNN loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNN, zie afbeelding 11. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt op 10 meter van het plangebied en betreft: Agrarisch gebied van ecologische betekenis (A02.01).

Afbeelding 11: NNN Zeeland in groen en blauwe vlakken, het plangebied is rood omlijnd (Bron: Natuurnetwerk Zeeland).

Conclusie provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied ligt op zeer korte afstand van het NNN-gebied en negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied zijn niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN-gebied wordt dan ook noodzakelijk geacht.

5. TOETSING SOORTEN

Met de resultaten van bureauonderzoek en verkennend veldbezoek wordt getoetst welke effecten de werkzaamheden op beschermde en Rode Lijst soorten hebben. Per soort wordt beschreven wat de resultaten zijn van de toetsing.

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Alle vleermuissoorten die in Nederland voorkomen zijn beschermd op basis van de Habitatrichtlijn. Volgens de verspreidingsgegevens zijn de volgende vleermuissoorten te verwachten, zie bijlage 1:

- Binnen 0-1 km: geen;
- Binnen 1-5 km: gewone dwergvleermuis en gewone grootvleermuis.

Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen of bomen. In gebouwen verblijven vleermuizen vaak in spouwmuren of dakruimtes. In oude bomen verblijven vleermuizen in naar boven uitgesleten. Om voedsel te vinden maken vleermuizen gebruik van verschillende foerageergebieden. De kleinere soorten vleermuizen, zoals dwergvleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen, zoals bomenrijen of dijken, om naar andere foerageergebieden te vliegen. Deze lijnvormige elementen vormen de vliegroutes. Essentiële foerageergebieden zijn gebieden, waar bij aantasting van het foerageergebied ook het functioneren van een verblijfplaats wordt geschaad. Dit is het geval als er geen geschikte alternatieven in het lokale netwerk aanwezig zijn.

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen, stenen bruggen, bunkers of bomen aanwezig. De watergang westelijk van het plangebied is een lijnvormig element en zou mogelijk als vliegroute kunnen fungeren voor kleine vleermuizen.

Conclusie vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Aan de westelijke watergang worden geen werkzaamheden verricht, maar omdat deze watergang een mogelijke vliegroute voor vleermuizen is, dient er geen verlichting gericht te zijn op de westelijke watergang. Het plangebied is een akker te midden van andere akkers en is daarom geen essentieel foerageergebied. De conclusies en voorwaarden voor de uit te voeren werkzaamheden zijn samengevat in tabel 1.

Tabel 1: Toetsing plangebied aan functies van vleermuizen.

Functies van vleermuizen	Toetsing effecten	Benodigd onderzoek	Voorwaarden
Zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, massawinterverblijf.	Geen negatieve effecten	Nee	
Vliegroute	Geen negatieve effecten	Nee	Geen verlichting richten op de westelijke watergang.
Essentieel foerageergebied	Geen negatieve effecten	Nee	

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van de verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) zijn de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren te verwachten:

- Binnen 0-1 km: bunzing, haas, konijn, ree, wezel, wolf;
- Binnen 1-5 km: bosmuis, egel, hermelijn, huisspitsmuis, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos en woelrat.

Vrijgesteld

In Zeeland zijn de volgende soorten vrijgesteld van vergunningplicht: egel, ree, aardmuis, bosmuis, gewone bosspitsmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis, vos en woelrat. Voor alle in het wild levende soorten geldt de zorgplicht.

Marterachtigen

De hermelijn komt in diverse habitatten voor: van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers tot vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De hermelijn heeft een sterke voorkeur voor woelmuizen. Als verblijfplaats kiest de hermelijn vaak een verlaten mollen of konijnennest uit. Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen, zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij boschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hollen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. De bunzing komt voor in alle mogelijke wilde omgevingen, maar heeft toch een voorkeur voor vochtige, gevarieerde gebieden: aan de rand van vijvers, op de oevers van waterlopen, in moerassen. Daar graaft hij een hol dat hij verstopt onder de bomen, goed verborgen door de wortels. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt.

Haas, konijn en wolf

Haas heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar komt ook wel voor in open bos, heide en kwelders. Optimale biotopen bevinden zich op de kleigronden in laag Nederland en in het rivierengebied. Hierin is variatie belangrijk, zowel qua gewassoorten en teeltstadia als afwisseling met beschutting in de vorm van ruigtezomen, bosranden, windkeringen en heggen. De paartijd (rammeltijd) loopt van december tot augustus. Konijnen leven in hollen en hebben daarom een voorkeur voor zandige bodems waarin het makkelijk graven is. Ze prefereren halfopen landschappen zoals perken, tuinen en bosranden en mijden vochtige terreinen zoals moeras en veen of zware klei, omdat ze daarin geen hollen kunnen graven. Wolven leven in heel verschillende leefgebieden, van toendra en steppen tot aan bos- en cultuurlandschap. Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied is dichtgegroeid met monstertplanten. Het plangebied wordt begrensd door smalle watergangen. De watergang in het westen is een bredere sloot met rietkragen. Er zijn geen bomen of gebouwen aanwezig in het gebied. Er zijn geen molshopen of konijnenhollen aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of dieren aangetroffen.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Voor hermelijn en wezel is het plangebied met greppels en beschutting tussen de gewassen een geschikt leefgebied en negatieve effecten door de ingreep kunnen niet uitgesloten worden. Ook voor de haas zijn negatieve effecten niet uit te sluiten, omdat de akker op kleigrond met variatie in gewassoorten en teeltstadia geschikt leefgebied is. Voor deze beschermde soorten is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van de soorten en functies van het plangebied voor die soorten.

Voor de overige beschermde of Rode Lijst soorten grondgebonden zoogdieren is geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied of zijn de soorten vrijgesteld in de provincie Zeeland.

Grondgebonden zoogdieren kunnen wel aanwezig zijn binnen het plangebied, ook al hebben ze er geen verblijfplaats. Vanuit de zorgplicht voor alle in het wild levende dieren, moeten de werkzaamheden daarom gefaseerd plaatsvinden, zodat eventuele aanwezige dieren een veilig heenkomen kunnen vinden. Gefaseerd werken kan bijvoorbeeld door in het gebied of een deel van het gebied: van oost naar west of van noord naar zuid te werken. In tabel 2 zijn de conclusies en voorwaarden voor grondgebonden zoogdieren samengevat.

Tabel 2: Toetsing beschermde grondgebonden zoogdieren.

Soort	Vrijgesteld	Geschikt biotoop	Benodigd onderzoek	Voorwaarden
Bosmuis	Ja		Nee	Werkzaamheden gefaseerd uitvoeren, bijvoorbeeld van oost naar west of van noord naar zuid.
Bunzing	Nee	Nee (meer dekking nodig)	Nee	
Egel	Ja		Nee	
Haas	Nee	Ja (akker op kleigronden)	Ja	
Dwergmuis	Ja		Nee	
Hermelijn	Nee	Ja (akker met greppels)	Ja	
Huisspitsmuis	Ja		Nee	
Konijn	Nee	Nee (kleigrond)	Nee	
Ree	Ja		Nee	
Rosse woelmuis	Ja		Nee	
Steenmarter	Nee	Nee (geen bebouwing in nabijheid)	Nee	
Veldmuis	Ja		Nee	
Vos	Ja		Nee	
Wezel	Nee	Ja (akker met greppel)	Ja	
Woelrat	Ja		Nee	
Wolf	Nee	Nee (akker)	Nee	

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) kunnen beschermde of Rode Lijst soorten vaatplanten verwacht worden:

- Binnen 0-1 km: geen;
- Binnen 1-5 km: akkerboterbloem, dreps, muurbloem en naakte lathyrus.

Akkerboterbloem komt voor op zonnige, open plaatsen op vrij droge tot vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke, leemrijke grond. De plant groeit op wintergraanakkers, zelden op ruderaal plaatsen en op omgewerkte grond. De plant is zeer zeldzaam in Zuid-Limburg en komt misschien nog voor in het rivierengebied. Dreps komt voor tussen het graan op kalkhoudende grond. De plant komt in Nederland voor in Zuid-Limburg en in de omgeving van Nijmegen. Muurbloem groeit voornamelijk op oude muren. Naakte lathyrus komt voor tussen het graan op vochtige, kalkrijke grond en soms in bermen. In Nederland komt de plant voor in Zuid-Limburg.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat uit een akker begroeid met mosterdplanten, greppels langs de akker, een watergang met riet in het westen en een onverhard pad tussen akkers. Dit pad ligt tussen een maisveld en een aardappelveld. Langs het pad zijn o.a. kamille, melde, brandnetel, dubbelkelk en smalle weegbree aangetroffen. Onder de hoogspanningsmast midden in de akker staan brandnetels. In de overhoek bij de hoogspanningsmast in het zuidwesten van het plangebied zijn o.a. aangetroffen: akkerdistel, duizendblad, wilde cichorei, herik, grote kaardenbol en dubbelkelk. Hier en langs de randen van de akker zijn luzerne en grote rolklaver aangetroffen.

Conclusie vaatplanten

Een geschikt biotoop voor beschermde vaatplanten is niet aanwezig. Dit is samengevat in tabel 3.

Tabel 3: Toetsing beschermde en Rode Lijst vaatplanten.

Soort	Geschikt biotoop	Benodigd onderzoek
Akkerboterbloem	Nee (op wintergraanakkers)	Nee
Dreps	Nee (tussen graan)	Nee
Muurbloem	Nee (oude muren)	Nee
Naakte lathyrus	Nee (in graan)	Nee

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) kunnen beschermde of Rode Lijst soorten vogels verwacht worden:

- Binnen 0-1 km: blauwe reiger, boerenwaluw, bonte vliegenvanger, boomvalk, buizerd, brilduiker, eider, ekster, gierwaluw, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, koolmees, oeverwaluw, ooievaar, pimpelmees, raaf, ransuil, slechtvalk, sperwer, spreeuw, steenuil, tapuit, torenvalk, zwarte kraai, zwarte roodstaart, wespandief;
- Van 1-5 km: gekraagde roodstaart, kleine bonte specht, roek en zwarte mees.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is een torenvalk waargenomen, biddend boven de rand van de akker bij de westelijke watergang. De hoogspanningsmasten zijn onderzocht met een verrekijker, maar daar zijn geen vogels of nesten waargenomen. Op het terrein van het waterzuiveringsbedrijf Wranghe, ten zuiden van het plangebied, staat een rij bomen, waar zangvogels zijn waargenomen. In de westelijke watergang is een meerkoet gehoord. Het riet langs deze watergang biedt schuilplaatsen voor watervogels. Gedurende het veldbezoek zijn driemaal een groep trekkende brandganzen boven het plangebied waargenomen. Aan het einde van het onverharde pad, het verst van het plangebied, zijn rondvliegende zwaluwen waargenomen.

Conclusie vogels

Het plangebied biedt geen nestplaatsen voor vogels. De westelijke watergang met riet biedt schuilplaatsen aan watervogels. Bij deze watergang en rietkraag is in de voorgenomen plannen opgenomen om 3-5 meter van de rietkraag te verwijderen. Dit dient te gebeuren voor het broedseizoen van start gaat. Andere werkzaamheden aan de watergang en rietkraag zijn niet gepland en er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten op in het riet verblijvende vogels. Het plangebied is foerageergebied voor de torenvalk. Nestgelegenheden voor de torenvalk ligt niet binnen of direct grenzend aan het plangebied. Het plangebied ligt tussen andere akkers en is daarom geen functioneel leefgebied voor de torenvalk. Pionierssoorten als witte kwikstaart en scholekster broeden op kale akkers. Deze soorten zijn niet uit het bureauonderzoek en het veldbezoek naar voren gekomen, maar kunnen wel aanwezig zijn in het plangebied. Er wordt daarom aanbevolen om in het broedseizoen de akker niet kaal te maken, maar de gewassen te laten staan tot aan de werkzaamheden, indien dit mogelijk is. Broedende vogels op de akker mogen niet verstoord worden volgens artikel 11.37, lid 1d uit de Vogelrichtlijn van het Bal. Een samenvatting van de toetsing van beschermde en Rode Lijst vogels aan de werkzaamheden in het plangebied staat weergegeven in tabel 4.

Tabel 4: Toetsing beschermde en Rode Lijst vogels.

Soort	Leefgebied	Benodigd onderzoek	Voorwaarden
Watervogels	Westelijke watergang	Nee	- Verwijderen 3-5 meter riet voorafgaand aan het broedseizoen in april; - Overige riet langs westelijke watergang laten staan.
Roofvogels: torenvalk	Akkerrand	Nee	
Pionierssoorten als witte kwikstaart en scholekster	Kale akker	Nee	Aanbeveling: gewassen laten staan tot aan werkzaamheden.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) over de afgelopen drie jaar zijn de volgende amfibieën genoemd.

- Binnen 0-1 km: geen;
- Binnen 1-5 km: bruine kikker, gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander en rugstreeppad.

Vrijgesteld

In Zeeland zijn de volgende soorten vrijgesteld van vergunningplicht: bastaardkikker/middelste groene kikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor alle in het wild levende soorten geldt de zorgplicht. Het leefgebied van amfibieën en reptielen is biotoop gebonden.

Rugstreeppad is een pionierssoort en leeft ook op braakliggende bouwterreinen met plassen regenwater. De rugstreeppad is een zeer slechte zwemmer. Hij zoekt altijd een plek op in het water, waar hij op de bodem kan zitten, terwijl zijn kwaakblaas net boven het wateroppervlak uitkomt. Hier worden ook de eieren afgezet. Indien er braakliggend bouwterrein ontstaat bij de werkzaamheden, dan is dit geschikt biotoop voor rugstreeppadden om zich voort te planten. Rugstreeppadden kunnen zich voortplanten vanaf half april en opnieuw in juli. De rugstreeppad kent een zeer lang voortplantingsseizoen dat sterk afhankelijk is van de weersomstandigheden. Ze kunnen zich voortplanten vanaf half april tot in augustus.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat uit een akker begroeid met mosterdplanten, randen langs de akker met greppels, een watergang met riet en een onverhard pad tussen akkers.

Conclusie amfibieën en reptielen

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor rugstreeppad. Zodra het gebied bouwterrein wordt en er plassen met regenwater komen te staan, dan biedt het plangebied geschikte voortplantingsplaatsen. Door het bouwterrein af te dekken met rijplaten of af te schermen met amfibie-werende schermen wordt voorkomen dat rugstreeppadden zich voortplanten in het plangebied. De overige soorten zijn vrijgesteld in de provincie Zeeland. In tabel 5 zijn de conclusies en voorwaarden voor amfibieën samengevat.

Tabel 5: Toetsing beschermde amfibieën en reptielen.

Soort	Vrijgesteld	Geschikt habitat	Benodigd onderzoek	Voorwaarden
Bruine kikker	Ja		Nee	
Gewone pad	Ja		Nee	
Groene kikker	Ja		Nee	
Rugstreeppad	Nee	Ja, bij braakliggend bouwterrein	Nee	Afschermen van het bouwterrein met rijplaten of padden-werende schermen vanaf april tot en met augustus.
Kleine watersalamander	Ja		Nee	

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

Er zijn waarnemingen van beschermde of Rode Lijst soorten van ongewervelden gevonden via waarneming.nl en NDFF rondom het plangebied:

- Op 0-1 km: geen ongewervelden;
- Op 1-5 km: grote vos.

De grote vos is een zwerflustige soort. De vlinders voeden zich met sap van bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. Grote vos komt vooral voor in bossen met iepen.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat uit een akker begroeid met mosterdplanten, randen langs de akker met smalle sloten en een onverhard pad tussen akkers. Bij de hoogspanningsmast in het zuiden van het plangebied, zijn bloemen ingezaaid in een overhoek. Bij het riet langs de westelijke watergang zijn koolwitjes en gewone oeverlibellen waargenomen.

Conclusie overige beschermde soorten

Het is niet aannemelijk dat de dagvlinder grote vos in het plangebied voorkomt. Afhankelijk van het seizoen zijn mogelijk algemene soorten te vinden op/of binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop ongeschikt is voor beschermde soorten libellen, vlinders en andere beschermde soorten, vanwege het ontbreken van waardplanten en geschikte biotopen.

Van de algemeen voorkomende soortgroepen vlinders, insecten en libellen, kan worden aangenomen dat deze soorten gedurende het jaar in het plangebied aanwezig kunnen zijn of dit gebied in de migratieroute hebben liggen. In tabel 6 zijn de conclusies en voorwaarden voor ongewervelden samengevat.

Tabel 6: Toetsing beschermde of Rode Lijst soorten van ongewervelden.

Soort	Geschikt habitat	Benodigd onderzoek
Grote vos	Nee	Nee

6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL

6.1 Samenvatting en conclusie toetsing aan werkzaamheden

Uit bureauonderzoek is naar voren gekomen dat een AERIUS-berekening uitgevoerd moet worden voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase, die dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt. Deze is reeds uitgevoerd en akkoord bevonden. Daarnaast zijn er mogelijk negatieve effecten op beschermde gebieden vanuit provinciaal beleid, zoals het Natuurnetwerk Nederland.

Richtlijnen voor houtopstanden zijn niet van toepassing, omdat er geen bomen aanwezig zijn binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie en verkennend veldbezoek is naar voren gekomen dat het aannemelijk is dat met de werkzaamheden vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van beschermde of Rode Lijst soorten. Nadelige effecten op beschermde flora en fauna kunnen daarom niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk. Op de werkzaamheden zijn daarnaast een aantal voorwaarden van toepassing. In tabel 7 is de toetsing aan beschermde gebieden en beschermde en Rode Lijst soorten samengevat.

Tabel 7: Conclusie van toetsing bescherming.

Bescherming	Ingreep verstorend	Benodigd onderzoek	Voorwaarden
Gebieden			
Natura 2000	Mogelijk	Nee	- AERIUS-berekening voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase is uitgevoerd en akkoord bevonden.
Provinciaal beleid	Mogelijk	Ja	- NNN-toets
Soorten			
Vleermuizen	Nee	Nee	- Geen verlichting richten op de westelijke watergang.
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Ja (marterachtigen + haas)	- Werkzaamheden gefaseerd uitvoeren, bijvoorbeeld van oost naar west of van noord naar zuid. - Nader onderzoeken naar marterachtigen en haas is noodzakelijk.
Vaatplanten	Nee	Nee	-
Vogels	Nee	Nee	- Verwijderen 3-5 meter riet voorafgaand aan het broedseizoen in april; - Overige riet langs westelijke watergang laten staan; - Aanbeveling: gewassen laten staan tot aan werkzaamheden.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	- Afschermen van het bouwterrein met rijplaten of paddenwerende schermen vanaf april tot en met augustus voor rugstreeppad.
Overige soorten: ongewervelden	Nee	Nee	-

Wij adviseren om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

De (specifieke) zorgplicht van de Omgevingswet is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.2 De (specifieke) zorgplicht zoals weergegeven in artikel 11.27 Bal

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
- a. Voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. Van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. Als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. Alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. Tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Zodra een niet in de Omgevingswet beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten. Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine.

6.3 Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

LITERATUUR EN BRONVERMELDING

- Natura2000: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Zeeland>
- Natuurnetwerk Nederland: [Atlas van Zeeland](#)
- www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen
- Stichting RAVON: www.ravon.nl
- Kennisdocument Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12
- Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, Versie 2.1, februari 2023, BIJ12
- Kennisdocument Gierzwaluw, Apus apus, Versie 2.0, juli 2023, BIJ12
- Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl
- Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl
- Vlinderstichting: [De Vlinderstichting | Home](#)
- Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009
- Nationale Databank Flora en Fauna, Verspreidingsatlas. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/>
- Zoogdier vereniging: [Homepage | De Zoogdierverseniging](#)
- <https://www.zoogdierverseniging.nl/actueel/nieuws/wilde-hoefdieren-herkenning-van-sporen>

BIJLAGE 1: RESULTATEN NDFF

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Blauwe reiger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boerenwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bonte vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boomkruiper	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Brilduiker	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bruinvis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Eider	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ekster	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Gewone zeehond	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grauwe vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grijze zeehond	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Groene specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote bonte specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Havik	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huismus	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huiswaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
IJsvogel	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Koolmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Oeverwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Pimpelmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Raaf	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Spreeuw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Tapuit	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Torenvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km

Zwarte kraai	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Zwarte roodstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Dreps	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Gekraagde roodstaart	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Groene kikker (Onb.)	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Grote vos	Dagvlinders	wnb-andere	1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Kleine bonte specht	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Muurbloem	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Naakte lathyrus	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Roek	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Zwarte mees	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km

BIJLAGE 2: WETTELIJK KADER

Besluit Activiteiten Leefomgeving, onderdeel soorten

§ 11.2.2 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten vogelrichtlijn	
Artikel 11.37	1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: a. Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende vogels b. Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels c. Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels d. Het opzettelijk storen van vogels
Artikel 11.38	1. Het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of aanbieden voor verkoop van dode of levende vogels, gemakkelijk herkenbare delen van die vogels of uit die vogels verkregen producten.
Artikel 11.43 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling)	
	1. Vergunningvrije gevallen worden aangewezen in een ministeriële regeling, als: a. Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd gezag of b. de flora- en fauna-activiteit wordt verricht door een grondgebruiker om schadeveroorzakende vogels van de volgende soorten te bestrijden: 1°. de Canadese gans (<i>Branta Canadensis</i> en <i>Branta hutchinsii hutchinsii</i>); 2°. de houtduif (<i>Columba palumbus</i>); 3°. de kauw (<i>Corvus monedula</i>); of 4°. de zwarte kraai (<i>Corvus corone corone</i>).
§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn	
Artikel 11.46	1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren b. het opzettelijk verstoren van dieren c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Artikel 11.47	1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: a. het verkopen, vervoeren voor verkoop, verhandelen, ruilen of te koop of te ruil aanbieden van dieren of planten b. het voor het om een andere reden dan verkoop onder zich hebben of vervoeren van dieren of planten
§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten	
Artikel 11.54	1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A; b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
	Het verbod geldt niet als: a. Het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden; b. Het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Artikel 11.57 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling)	
	Vergunningvrije gevallen worden aangewezen in een ministeriële regeling, als: a. Onze Minister voor Natuur en Stikstof bevoegd gezag of b. de flora- en fauna-activiteit wordt verricht door een grondgebruiker voor het bestrijden van schadeveroorzakende dieren van de volgende soorten: 1°. het konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>); of 2°. de vos (<i>Vulpes vulpes</i>).

bijlage IX van het Besluit Activiteiten Leefomgeving bij artikel 11.54
A. Soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers als bedoeld in [artikel 11.54, eerste lid, onder a](#)

Zoogdieren	Aardmuis Boommarter Bosmuis Bunzing Damhert Das Dwergmuis Dwergspitsmuis Edelhert Eekhoorn Egel	Eikelmuis Gewone bosspitsmuis Gewone zeehond Grote bosmuis Grijze zeehond Haas Hermelijn Huisspitsmuis Konijn Molmuis Ondergrondse woelmuis	Ree Rosse woelmuis Steenmarter Tweekleurige bosspitsmuis Veldmuis Veldspitsmuis Vos Waterspitsmuis Wezel Wild zwijn Woelrat
Amfibieën	Alpenwatersalamander Bruine kikker Gewone pad Kleine watersalamander		Meerkikker Middelste groene kikker Vinpootsalamander Vuursalamander
Reptielen	Adder Hazelworm Levendbarende hagedis Ringslang		
Vissen en kreeften	Beekdonderpad Beekprik Elrits Europese rivierkreeft		Gestippelde alver Grote modderkruiper Kwabaal
Dagvlinders	Aardbeivlinder Bosparemoervlinder Bruin dikkopje Bruine eikenpage Duinparemoervlinder Gentiaanblauwtje Grote paremoervlinder	Grote vos Grote weerschijnvlinder Iepenpage Kleine heivlinder Kleine ijsvogelvlinder Kommavlinder Sleedoornpage	Spiegeldikkopje Veenbesblauwtje Veenbesparemoervlinder Veenhooibeestje Veldparemoervlinder Zilveren maan
Libellen	Beekrombout Bosbeekjuffer Donkere waterjuffer Gevlekte glanslibel		Gewone bronlibel Hoogveenglanslibel Kempense heidelibel Speerwaterjuffer
Kevers	Vliegend hert		

B. Soorten vaatplanten als bedoeld in [artikel 11.54, eerste lid, onder c](#)

Akkerboterbloem	Geplooid vrouwenmantel	Kluwenklokje	Schubzegge
Akkerdoornzaad	Getande veldsla	Knollathyrus	Smalle raai
Akkerogentroost	Gevlekt zonneroosje	Knolspirea	Spits havikskruid
Beklierde ogentroost	Glad biggenkruid	Korensla	Steenbraam
Berggamander	Gladde zegge	Kranskarwij	Stijve wolfsmelk
Bergnachtorchis	Groene nachtorchis	Kruiptijm	Stofzaad
Blaasvaren	Groensteel	Lange zonnedauw	Tengere distel
Blauw guichelheil	Groot spiegelklokje	Liggende ereprijs	Tengere veldmuur
Bokkenorchis	Grote bosaardbei	Moerasgamander	Trosgamander
Bosboterbloem	Grote leeuwenklauw	Muurbloem	Veenbloembies
Bosdravik	Honingorchis	Naakte lathyrus	Vliegenorchis
Brave hendrik	Kalkboterbloem	Naaldenkervel	Vroege ereprijs
Brede wolfsmelk	Kalketrip	Pijlscheefkelk	Wilde averuit
Breed wollegras	Karhuizeranjer	Roggelelie	Wilde ridderspoor

Bruinrode wespenorchis	Karwijselie	Rood peperboompje	Wilde weit
Dennenorchis	Kleine ereprijs	Rozenkransje	Wolfskers
Dreps	Kleine Schorseneer	Ruw pazelzaad	Zandwolfsmelk
Echte gamander	Kleine wolfsmelk	Scherpkruid	Zinkviooltje
Franjementiaan		Schubvaren	Zweedse kornoelje
Geelgroene wespenorchis			

Bijlage VIII UITZONDERING VERGUNNINGPLICHT BEHEER, ONDERHOUD, GEBRUIK, INRICHTING OF ONTWIKKELING VAN GEBIEDEN

Soorten als bedoeld in artikel 2.152 zijn:

- a. aardmuis;
- b. bastaardkikker/middelste groene kikker;
- c. bosmuis;
- d. bruine kikker;
- e. dwergmuis;
- f. dwergspitsmuis;
- g. egel;
- h. gewone bosspitsmuis;
- i. gewone pad;
- j. huisspitsmuis;
- k. kleine watersalamander;
- l. meerkikker;
- m. ondergrondse woelmuis;
- n. ree;
- o. rosse woelmuis;
- p. tweekleurige bosspitsmuis;
- q. veldmuis;
- r. vos;
- s. woelrat.

Rode lijst

Artikel 11.27. (specifieke zorgplicht)

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

- a) voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet.